

Adaptation of Identity Styles Scale-5 to Turkish: Validity and reliability study

Kimlik Stilleri Ölçeği-5'in Türkçeye uyarlanması: Geçerlik ve güvenirlik çalışması

Ümit Morsünbül¹
Mehmet Ertuğrul Uçar²
Bilge Konal³

Abstract

Individuals use different solution strategies in order to deal with issues related to identity. Berzonsky explains the concept of identity with different cognitive strategies which people use to deal with identity conflicts and identity styles that formed by these cognitive strategies. By using different cognitive strategies, Berzonsky proposed three different identity styles based on social-cognitive identity model. They are informational oriented, norm oriented and diffuse-avoidant oriented identity styles. The purpose of the present study is to adapt Identity Style Inventory-5 into Turkish. The research group consisted of 206 university students. To collect data Personal Information Form, Identity Style Inventory-5, Identity Style Inventory-3, and Utrecht-Management of Identity Commitments Scale were used. Exploratory and confirmatory factor analysis results showed that Identity Style Inventory-5 has three factor-structures that cause different identity formation. Correlations between identity styles and identity dimensions supported criterion validity. Cronbach' coefficients and parallel form reliability were conducted to determine

Özet

Bireyler; kimlik konularını ele almada farklı çözüm yolları kullanırlar. Berzonsky kimlik kavramını, bireylerin kimlik çatışmalarıyla baş etmede kullandıkları farklı bilişsel stratejiler ve bu stratejilere bağlı olarak şekillenen kimlik stilleri ile açıklamaktadır. Berzonsky sosyal-bilişsel kimlik modeline dayanarak üç farklı kimlik stili önermiştir. Bunlar bilgi yönelimli, norm yönelimli ve kaçınma yönelimli kimlik stilleridir. Bu çalışmanın amacı Kimlik Stilleri Ölçeği-5'in Türkçeye uyarlanmasıdır. Araştırma grubu 206 üniversite öğrencisinden oluşmaktadır. Veri toplamak amacıyla Kişisel Bilgi Formu, Kimlik Stilleri Ölçeği-5, Kimlik Stilleri Ölçeği-3 ve Utrecht Kimlik Bağlanma Ölçeği kullanılmıştır. Açımlayıcı ve doğrulayıcı factor analizleri Kimlik Stilleri Ölçeği-5'in kimlik gelişiminde farklı kimlik biçimlenmesine neden olan üç faktörlü bir yapıya sahip olduğunu göstermiştir. Kimlik stilleri ile kimlik boyutları arasındaki korelasyonlar ölçüt geçerliliği desteklemiştir. Güvenirliği belirlemek amacıyla iç tutarlılık katsayılarına ve paralel form güvenirliliğine bakılmıştır. Sonuçlar Kimlik Stilleri Ölçeği-5'in güvenilir bir ölçme aracı

¹ Assoc. Prof. Dr., Aksaray University, Education Faculty, Guidance and Psychological Counseling Department, morsunbulumit@gmail.com

² Assoc. Prof. Dr., Aksaray University, Education Faculty, Guidance and Psychological Counseling Department, ertugrulucar@gmail.com

³ M.A., bilgekonal@gmail.com

reliability. Results indicated that Identity Style Inventory-5 is reliable measurement tool. As a result, it can be said the Turkish version of Identity Style Inventory-5 is reliable and valid measurement tool to determine identity styles.

olduğunu göstermiştir. Sonuç olarak Kimlik Stilleri Ölçeği-5'in Türkçe versiyonunun kimlik stillerini belirlemek amacıyla güvenilir ve geçerli bir ölçme aracı olduğu söylenebilir.

Keywords: Identity, Identity Styles, Validity, Reliability.

Anahtar Kelimeler: Kimlik, Kimlik Stilleri, Geçerlik, Güvenirlik.

[\(Extended English summary is at the end of this document\)](#)

1. GİRİŞ

Erikson' a (1968) göre eğitim, meslek, cinsiyet, ahlaki değerler, yaşam biçimi gibi örüntüleri kapsayan ve ergenlik döneminin gelişimsel bir görevi olan kimlik duygusu oluşturma; bireylerin bütünleşmiş bir benlik duygusuna ulaşmaları noktasında önemli bir işleve sahiptir. Arnett (2000) ise ekonomik, demografik ve kültürel özelliklere atıfta bulunarak kimlik duygusunun asıl biçimlendiği dönem için 18-28 yaş aralığını kapsayan beliren yetişkinlik dönemine işaret etmektedir. Bireyin kendine dönük algılarını yansıtan ve literatürel bağlamda "Ben kimim?" sorusuna verilen tüm cevapları kapsayan *kimlik* kavramı, süreçte kimlik statülerine (Marcia, 1980; Waterman, 1992); sosyal-bilişsel süreçlere (Berzonsky, 1992a); sürece (Crocetti vd., 2008; Luyckx vd., 2008) ve kimliğin işlevlerine (Adams ve Marshall, 1996; Serafini ve Adams, 2002) odaklanarak farklı perspektiflerden kavrama yaklaşmış olsa da kavramın, dinamiğini Erikson'un (1968) Psikososyal Kişilik Gelişimi kuramından aldığı görülmektedir. Bilişsel ve duyuşsal örüntülerle şekillenen benlik (Singelis, 1994); Erikson' a göre (1968) ilkin bir kimlik duygusu oluşturmakta, ikincil olarak ise bu duyguyu korumaktadır. Sözü edilen sayılılar doğrultusunda çıkış noktasını benlikten alarak karmaşık ve içsel bir yapıya karşılık gelen kimlik; bireysellik, biriciklik, zamansal bütünlük ve süreklilik duyguları etrafında birleşen bir örüntü ile açıklanmaktadır. Bu bağlam da Erikson' un (1968) bütünleşmiş ve başarılı olarak nitelendirilen kimlik oluşturma sürecini, yaşam boyu merkezli bir kişilik gelişimi noktasına taşımaktadır.

Bireyler yaşamları boyunca doğaçlama olarak gelişen birçok olay ve kaçınılmaz birçok değişim yaşarlar. İstenen yönde bütünleştirilen, sürekli ve tutarlı bir kimlik yapısı oluşturan bireyler; bu deneyimleri daha rahat atlatırken sağlıklı bir ruhsal yapının özelliklerini bu koşullar ile oluştururlar (Berzonsky, 2007). Kimliğin bireyin hayatındaki bu işlevsel yönü daha önce de söz edildiği üzere pek çok araştırmacının kimlik üzerine farklı bakış açılarıyla yoğunlaşmasını sağlamıştır. Bu farklı bakış açılarından biri ise kimlik gelişiminde bilişsel ve sosyal öğelere vurgu yapan Berzonsky' e aittir. Berzonsky (2011), diğer yaklaşımlardan ayrılarak kimlik kavramını, bireylerin kimlik çatışmalarıyla baş etmede kullandıkları farklı bilişsel stratejiler ve bu stratejilere bağlı şekillenen kimlik stilleri ile açıklamaktadır. Bu açıklamadan hareketle model, kimlik stillerinin bireylerin düşünme süreçlerini etkilediği ve algılama, düşünme, karar verme ile problem çözme gibi süreçlerde birbirinden farklı bilişsel mekanizmaların işlediği sayılına dayanmaktadır. Buna göre bilişsel bağlama atıfta bulunan Berzonsky' e göre (1992a, 2004) kimlik; bireyin hem fikir yürütme hem de birey herhangi bir karara varırken bireyin karar alış süreçlerini değiştirmekte, bu değişim de bireylerin bilgiye ulaşma ve bilgiyi araştırarak edinme süreçlerine yön vermektedir. Berzonsky' nin bu önermesinde düşünme süreçleri ile kimlik arasında kurulan bağ, kimlik ve sosyal biliş kavramları arasındaki etkileşimi gündeme getirmekte -diğer bir ifadeyle- bireyin düşünme süreçlerinin, diğerleri ve toplum tarafından etkilendiği yahut değiştirildiği çıkarımına ulaşılmasını sağlamaktadır. Daha özet bir anlatımla kimlik stilleri; bireylerin kimliği algılama, düşünme ve karar verme süreçlerini, dolayısıyla da bilgiyi edinme ve araştırma süreçlerini değiştirmektedir (Berzonsky, 2008).

Tüm bu farklılaşma ve örüntülerden yola çıkan Berzonsky (1992a, 2004), üç farklı kimlik stili önererek sosyal-bilişsel bir kimlik modeli geliştirmiştir: Bunlardan ilki, bireylerin benliklerine ait bilgileri etraflıca araştırarak değerlendirdiği *bilgi yönelimli (informational oriented) kimlik stili*; ikincisi problem durumlarında aile ve toplumsal grupları ölçüt alan *norm yönelimli (norm oriented) kimlik stili*, üçüncüsü ise bireysel çatışmalardan ve kimlik ile ilgili yaşanan problemlerden kaçınma eğiliminde olan bireyler için önerilen *kaçınma yönelimli (diffuse/avoidant oriented) kimlik stili*dir (Berzonsky, 1992a, 1999; Morsünbül ve Çok, 2013).

Bilgi yönelimli kimlik stiline sahip bireylerin odağında sürekli kendilerine yönelik bir işleyiş söz konusudur. Özellikle yoğun bir şekilde, kendileri ile ilgili düşünme eğiliminde olan bu bireyler, bu durumla ilintili olarak da benliklerine ilişkin bilgilere ulaşmada etkin bir rol oynayarak bilgileri araştırma ve değerlendirme eğilimindedirler. Kendileri ile ilgili bilgi ve olguların farkındalığına varmak ve bunları öğrenmek isterlerken sürekli benliklerini araştırırlar ve sorgularlar. Bu sorgulama, onların kendi benlik yapıları hakkındaki şüpheli yanlarını göstermektedir. Bu kimlik stiline sahip bireylerin diğer bir ayırt edici yönü ise yeni bilgilere ve bu bilgiler doğrultusunda da değişime açık olmalarıdır. Kimliklerine dönük herhangi bir uyumsuz geri bildirim, bu bireyleri kimlikleri ile davranışlarını gözden geçirmeye yönelir ve bu bağlamda ise bilgi yönelimli bireylerin daha çok kimliklerini değiştirmeye istekli oldukları görülür. Benliğe dair yapılan sorgulamalar ve değişime açıklık, bu bireylerin benliklerini yapılandırmak için zihinsel bir çaba harcadıklarını göstermektedir. Sonuç olarak bu çaba ve yapılandırma da bireyin kendi benliği ile ilgili öğeleri bütünleştirmiş olarak oluşturmasını sağlamakta ve kendine dair belirlediği benlik kurgusunu diğerlerinden farklılaştırmaktadır (Berzonsky, 2004, 2007, 2008).

Norm yönelimli bireyler, kendileri için önemli gördükleri bireylerin beklentileri ve değerlerini takip ederek yönlendirmelerine uymaktadırlar. Dolayısıyla norm yönelimli bireyler, ailelerini de kapsayan yakın çevrelerinin ya da toplumda belli bir değeri olan ve önem atfedilen bireylerin, kendilerinden beklediklerini dikkate almakta; bu bağlamda da onaylanma eğilimi göstermektedirler. Bireylerin öncelikleri, kendi bakış açılarını koruma ve savunma odağında işlemektedir. Bu odak, özellikle onların ölçüt olarak kabul ettikleri kendi değerleri ve bakış açılarını rahatsız edebilecek olan bilgilere karşı biçimlenir. Bu bağlam düşünüldüğünde ise norm yönelimli bireylerin belirsizliğe karşı olan düşük uyumları, onların aynı zamanda bilişsel olarak kendilerini yüksek düzeyde kapattıklarını göstermektedir. Başka bir deyişle yeni bilgiler; onlar için kendi değerleri, bakış açıları ve inançlarına yönelik birer tehdit olma özelliği taşımaktadır. Bu örüntüden hareketle otomatikleşmiş ya da sezgisel olarak nitelendirilebilecek bu yaklaşımlarının, değişime karşı direnç gösteren ve net çizgilerle örgütlenen bir benlik kurgusunu doğurduğu sonucuna varılabilmektedir (Berzonsky, 2007). Sonuç olarak norm yönelimli kimlik stiline sahip bireyler; çevrelerini ölçüt alarak diğerleri odağında şekillendirdikleri bir kimlik merkezinde kendilerini değerlendiren ve sorun çözme stratejilerini bu doğrultuda kurgulayan bireyleri yansıtmaktadır (Berzonsky, 1999).

Kaçınma yönelimli kimlik stiline sahip bireyler ise yaşadıkları bireysel sorunlarda ve karar vermeyi gerektiren süreçlerde kimlik çatışmalarıyla yüz yüze gelmekten kaçınmakta ve bunlara yönelik kararlarını erteleme eğilimine girmektedirler. Kararları erteleme eğiliminin uzun bir zaman dilimini kapsaması söz konusu olduğunda ise bireylerin davranışları sosyal, bilişsel ve fiziksel taleplerce etkilenmekte; bu örüntü de bireylerin, yaşanan duruma özgü kendi benliklerinde özel ayarlamalara gitmelerine neden olmaktadır. Ancak bu yöndeki genel eğilimin, kalıcılık ile süreklilikten uzak düzenlemeler olduğu ve kimlik yapılarında bu özelliklerin aksine kısa bir zaman dilimini kapsayan geçici düzenlemelere gidildiği görülmektedir. Uymaya dönük yahut sözel yakınma gibi davranışlar ile geçici çözümler sağlayan düzenlemeler, genellikle bireylerin kendi benlikleriyle çatıştıkları durumlarda ortaya çıkmaktadır (Berzonsky, 2007). Bu geçici düzenlemelerin geçici çözümler üretmesi de bu kimlik stiline olanların kendi benliklerini boş, kırılğan ve tutarsız olarak algılamalarına neden olmaktadır. Bireylerin benliklerini böyle algılamaları ise kaçınılan karar alma süreçleri, kişisel sorunlar ve ertelenen kararlar ile ilişkilidir (Berzonsky vd., 2013). Bu örüntüler dikkate alındığında tutarsız ve parçalanmış olarak da ifade edilebilecek bir kimlik stiline işaret eden

kaçınma yönelimli kimlikte bireyler, çoğu zaman alışveriş yapma ve haz odaklı yaşantıları deneyimleme gibi geçici olarak nitelendirilebilecek davranış örüntülerini yaşama ve başkalarının kabul görerek onaylanma ile benliklerinde hissettikleri boşluğu tamamlama eğilimi içindedirler (Berzonsky, 2007).

Yukarıda da değinildiği üzere bireyler; yaşam sürecinde karşılarına çıkan problemleri çözme, bu problemlere dair kararlara ulaşma ve kimlik kavramı ile ilgilenmede kendilerine özgü çözüm yolları geliştirerek bunları izlerler (Berzonsky, 2007). Bu sayıttan yola çıkan Berzonsky ve arkadaşları (1989), kimlik stilleri olarak nitelendirdikleri, bireyler tarafından izlenen bu farklı stratejileri ortaya koymak amacıyla Kimlik Stilleri Ölçeği' ni geliştirmişlerdir. Ölçek, farklı değişkenler de göz önünde bulundurularak süreçte yine Berzonsky ve arkadaşları tarafından beş defa revize edilmiş; 2013'te yapılan çalışma ile de KSÖ-5 adı altında son hali ile psikoloji literatüründe yerini almıştır. KSÖ-5, revize edilen bir önceki ölçeğe göre yaşam kararları, hedefler, inançlar, değerler ve kişisel problemler gibi daha bireysel örüntüler üzerinden giderek kimlik stillerine daha genel bir perspektiften bakmaktadır. Berzonsky ve arkadaşlarının (2013), daha kapsayıcı ve genel olarak nitelendirdiği son revizyonun, ayrıca kültürel öğelerden büyük ölçüde arındırıldığı ve bu bağlamda uluslararası araştırmalar için daha kullanışlı hale getirildiği de görülmektedir.

Kimlik stillerinin ölçümüne ilişkin ilk Türkçe uyarlama çalışması, Derelioğlu ve Demir (2007) tarafından KSÖ-3'ün uyarlanması ile yapılmıştır. Bu uyarlama çalışmasından sonra yukarıda da aktarıldığı gibi ölçek, revizyona uğramasına karşın revize çalışmalarının Türkçeye uyarlamaları yapılmamıştır. Bu nedenden dolayı yapılan çalışmanın amacı, Berzonsky ve arkadaşları tarafından (2013) revize edilen KSÖ-5'in Türkçeye uyarlanmasıdır. Bu genel amaca bağlı olarak KSÖ-5 'in faktör yapısını belirlemek, güvenilirliğini incelemek ve ölçüt geçerliliğini belirlemek çalışmanın alt amaçlarıdır.

2. YÖNTEM

2. 1. Araştırma Grubu

Araştırmanın katılımcılarını, 2017-2018 döneminde Aksaray Üniversitesinde öğrenim görmekte olan ve çalışmaya gönüllü katılan 206 lisans öğrencisi oluşturmaktadır. Araştırma grubu ile ilgili demografik özellikler Tablo 1'de verilmiştir.

Tablo 1: Araştırma grubunun demografik özellikleri

Özellik		n	Yüzde
Cinsiyet	Kadın	143	69,4
	Erkek	63	30,6
Bölüm	PDR	171	83
	Adalet	35	17
Sınıf Düzeyi	2	86	41,7
	3	64	31,1
	4	56	27,7
Yaş	18-20 yaş aralığı	63	30,6
	21-23 yaş aralığı	122	59,2
	24 yaş ve üstü	21	10,2

Tablo 1'e göre çalışmaya katılan öğrencilerin %69,4'ü kadın ve %30,6'sı erkektir. Öğrencilerin %83'ü Psikolojik Danışma ve Rehberlik Ana Bilim Dalı'nda; %17'si ise Adalet Ana Bilim Dalı'nda öğrenim görmektedir. Çalışma grubunun %41,7'si 2.sınıf, %31,1'i 3.sınıf ve %27,7'si de 4.sınıf öğrencilerinden oluşmaktadır. Öğrencilerin yaş aralığı ise 18 - 32 yaşları arasında değişmekte; öğrencilerin yarısından çoğu 21-23 yaş aralığında bulunmaktadır.

2. 2. Ölçme Araçları

Kişisel Bilgi Formu: Çalışma grubunun cinsiyet, yaş, bölüm gibi demografik özelliklerini belirlemek amacıyla kişisel bilgi formundan yararlanılmıştır.

Kimlik Stili Ölçeği-5 (KSÖ-5): Berzonsky ve arkadaşları (2013) tarafından revize edilen KSÖ-5, maddelerinin 1-5 arasında derecelendirildiği Likert tipi bir ölçektir. Ölçek, toplamda 27 madde olmak üzere üç boyuttan oluşturulmuştur. Kimlik boyutlarını içeren bilgi yönelimi kimlik için *"Sıklıkla değerlerim ve yaşam amaçlarım hakkında düşünür ve aralarında mantıksal tutarlılık olup olmadığını gözden geçiririm."*, norm yönelimi kimlik için *"Diğer insanlarla konuşmak inançlarımı araştırmak için bana yardımcı olur."* ve son olarak da kaçınma yönelimi kimlik için *"Değerler hakkında şimdiden endişelenmeye gerek yoktur. Her şey olduğunda karar veririm."* maddeleri örnek olarak verilebilir. Test geliştirme çalışmasında Berzonsky ve arkadaşları (2013) testin faktör yapısını belirlemek amacıyla doğrulayıcı faktör analizinden (DFA) yararlanmış, sonuçlar 3 faktörlü yapının doğrulandığını göstermiştir (SBS-X²/df = 2.70; RMSEA = .06; SRMR = .08). Ölçeğin güvenilirlik çalışmasında ise test tekrar test yöntemini kullanan Berzonsky ve arkadaşları (2013) KSÖ-5'in alt boyutları için Cronbach alfa değerlerini kaçınma yönelimli kimlik stili için .87, bilgi yönelimli kimlik stili için .80, norm yönelimli kimlik stili için de .85 olarak bulgulanmıştır. Bu çalışmada ise Cronbach alfa iç tutarlılık katsayıları kaçınma yönelimli kimlik stili için .74, bilgi yönelimli kimlik stili için .79 ve son olarak da norm yönelimli kimlik stili için .73 olarak hesaplanmıştır.

Kimlik Stilleri Ölçeği-3 (KSÖ-3): Uyarlama çalışması yapılan ölçeğin paralel test güvenilirliğini belirlemek amacıyla KSÖ-3 kullanılmıştır. Berzonsky (1992) tarafından geliştirilen Kimlik Stilleri Ölçeği-3'ün Türkçeye uyarlanma çalışması, Derelioğlu ve Demir (2007) tarafından yapılmıştır. KSÖ-3, maddelerinin 1-5 arasında derecelendirildiği Likert tipi bir ölçektir. Ölçek, toplam 30 madde ve üç boyuttan oluşmaktadır. Kimlik boyutlarına örnek olarak bilgi yönelimi kimlik için *"Zamanımın büyük bir bölümünü hayatta ne yapmam gerektiğini ciddi biçimde düşünmeye ayırdım."*, norm yönelimi kimlik için *"Liseden beri üniversiteye gideceğimi ve eğitim göreceğim alanın hangisi olduğunu biliyordum."* ve son olarak da kaçınma yönelimi kimlik içinse *"Hayatı çok fazla ciddiye almamak benim için en iyisi, hayattan sadece keyif almaya çalışıyorum."* maddeleri verilebilir. Orijinal ölçeğin güvenilirlik katsayıları her bir boyutta kaçınma yönelimli kimlik stili için .89, bilgi yönelimli kimlik stili için .87, norm yönelimli kimlik stili için de .87 olarak bulgulanmıştır. Ölçeğin Türkçe uyarlama çalışmasında (2007) ise Cronbach alfa iç tutarlılık katsayılarının 0.70-0.72 arasında değiştiği görülmektedir.

Utrecht Kimlik Bağlanma Ölçeği (UKBÖ): Uyarlanan ölçeğin ölçüt geçerliliğini incelemek amacıyla UKBÖ kullanılmıştır. Ölçek, Crocetti ve arkadaşları (2008) tarafından kimlik gelişimi süreçlerini ve kimlik statülerini saptamak için geliştirilmiştir. Ölçeğin Türkçeye uyarlaması ise Morsünbül ve arkadaşları (2014) tarafından yapılmıştır. UKBÖ, Likert tipi bir ölçek olmak üzere ölçeğin maddeleri 1-5 arasında derecelendirilmiştir. Toplamda 26 madde ve üç boyut içeren ölçek için boyutlara, bağlanma yapmaya boyutuna ilişkin *"Eğitimim geleceğe iyimserlikle bakmamı sağlar."*, derinlemesine keşif için *"Eğitimim hakkında sürekli yeni şeyler öğrenmek için çok fazla çaba sarf ederim."* ve bağlanmanın yeniden gözden geçirilmesine yönelik *"Farklı bir eğitim alanı bulmak için çaba sarf etmenin daha iyi olacağını sık sık düşünürüm."* maddeleri olarak gösterilebilir. Ölçeğin Türkçe uyarlama çalışmasında Cronbach alfa iç tutarlılık katsayılarının 0.79-0.87 arasında değiştiği görülmektedir.

2. 3. Verilerin Analizi

Çalışmada değişkenlerin analizi için SPSS ve LISREL paket programlarından yararlanılmıştır. Katılımcılara ait demografik özelliklerin analizini yapmak amacıyla betimsel istatistikler kullanılmıştır. Ölçme aracının yapı geçerliliğini incelemek amacıyla açımlayıcı ve doğrulayıcı faktör analizi kullanılmıştır. Ölçme aracının paralel test güvenilirliği, ölçüt geçerliliği ve değişkenlerin ilişkilerini saptamak için korelasyon analizi yapılması uygun görülmüştür.

3. BULGULAR

3.1. Dil Geçerliliği

KSÖ-5'in uyarlama çalışması için ilk olarak ölçeği geliştiren araştırmacılardan (Michael Berzonsky) izin alınmıştır. İzin işleminin ardından ölçek maddeleri dört akademisyen tarafından Türkçeye çevrilmiştir. Çevrilen maddeler ölçeği uyarlayan araştırmacılar tarafından incelenerek ortak olan maddeler belirlenmiştir. Ortak maddelerden oluşturulan form iki akademisyence tekrar İngilizceye çevrilmiştir. Orijinal ölçek maddeleri ile İngilizceye çevrilen maddelerin arasında farklılık olmadığı görüşüne varıldıktan sonra ölçeğe son hali verilmiştir.

3.2. Faktör Yapısının İncelenmesi

KSÖ-5'in yapı geçerliliğini incelemek amacıyla sırasıyla açımlayıcı ve doğrulayıcı faktör analizi kullanılmıştır. Verilerin faktör analizine uygun olup olmadığının belirlenmesi için çarpıklık ve basıklık katsayılarına bakılmış ve bu değerlerin +1.5 ile -1.5 arasında olduğu görülmüştür. Ayrıca verilerin açımlayıcı faktör analizine uygunluğunu belirlemek amacıyla Kaiser-Meyer-Olkin (KMO) katsayısı ile Bartlett küresellik testinin aldığı değerler hesaplanmıştır. Sonuçlar (KMO=0.76; $X^2 = 1661,24$; $p < 0.00$), veri grubunun faktör analizine uygun olduğunu göstermiştir (Kalaycı vd., 2005; Çokluk, Şekercioğlu ve Büyüköztürk, 2010).

3.3. Açımlayıcı Faktör Analizi

Tablo 1'deki açımlayıcı faktör analizi sonuçlarına bakıldığında özdeğeri 1'den yüksek olan üç faktör saptanmıştır. Birinci faktörün özdeğeri 5.03, açıkladığı varyans 18.66; ikinci faktörün özdeğeri 3.14, açıkladığı varyans 11,64; üçüncü faktörün özdeğeri 2.18, açıkladığı varyans ise 8.10'dur. Üç faktörün toplamda açıkladığı varyans % 38.41'ni açıklamaktadır. Ölçekteki maddelerin madde yükleri .34 ile .76 arasında değişmektedir. Maddelerden kaçınma yönelimli kimlik stili altında yer alan 6. madde ve norm yönelimli kimlik stili altında yer alan 26. madde kendi faktörleri dışında diğer iki faktörde yüksek madde yüküne sahiptir. Ancak doğrulayıcı faktör analizinde bu maddelerde bir problem görülmediği için maddeler ölçekte tutulmuştur (Kline, 2005).

3.4. Doğrulayıcı Faktör Analizi

Doğrulayıcı faktör analizinde 27 maddeden elde edilen korelasyon matrisi veri olarak kullanılmıştır. Doğrulayıcı faktör analizi ile hesaplanan X^2/SD (668.21/321) oranı 2.08, CFI değerinin .86 ve RMSEA değerinin ise .07 olduğu saptanmıştır. CFI değeri biraz düşük olmasına karşın X^2/SD ve RMSEA değerleri gözönünde bulundurulduğunda üç faktörlü modelin verilerle uyumlu olduğu söylenebilir (Kline, 2005). Tablo 1'deki path katsayılarına bakıldığında katsayıların .25 ile .78 arasında değiştiği görülmektedir.

Maddeler		AFA		DFA
<i>Kaçınma Yönelimli</i>	1	2	3	
1. Kişisel bir problemim olduğunda mümkün olduğu kadar ertelemeye çalışırım	-.13	.21	.66	.68
2. Yaşamımın nereye doğru gittiğinden emin değilim. Sanırım her şey kendi kendine çözülecek.	-.25	.19	.47	.52
3. Farklı insanlar ile konuştuğumda yaşam planlarım değişebilir.	.13	-.08	.50	.25
4. Yapabildiğim sürece problemlerim hakkında düşünmemeye ve onlarla ilgilenmemeye çalışırım.	-.13	.21	.58	.63
5. Üzerinde çok fazla düşünmemi ve ilgilenmemi gerektirecek durumlardan kaçınmaya çalışırım	-.08	.05	.70	.64
6. Bir karar vermek zorunda olduğumda ne olacağını görmek için mümkün olduğunca beklemeyi denerim.	.06	.37	.35	.39
7. Değerler hakkında şimdiden endişelenmeye gerek yoktur. Her şey olduğunda karar veririm.	-.19	.22	.49	.52
8. Kim olduğum durumdan duruma değişir.	-.02	-.04	.46	.26

9. Geleceğim hakkında şu anda düşünmüyorum bunun için daha çok uzun süre var	-.42	.00	.51	.55
Bilgi Yönelimli				
10. Önemli bir karar vereceğim zaman seçeneklerim hakkında düşünmeye zaman harcarım	.72	-.06	-.17	.70
11. Yaşamla ilgili bir karar vereceğim zaman seçim yapmadan önce farklı görüşleri göz önünde bulundururum	.70	-.00	-.07	.65
12. Yaşamımla ilgili bir karar vermeden önce farklı kaynaklardan bilgi edinmek ve değerlendirmek benim için önemlidir.	.63	-.05	-.05	.63
13. Önemli kararlar vereceğim zaman mümkün olduğu kadar çok bilgiye sahip olmak isterim	.70	-.02	-.12	.70
14. Yaşamla ilgili bir karar vereceğim zaman durumu anlamak için onu incelemeyi denerim	.76	-.06	-.12	.78
15. Diğer insanlarla konuşmak inançlarımı araştırmak için bana yardımcı olur	.56	-.15	.19	.43
16. Yaşamındaki problemlerle aktif olarak onlar üzerine düşünerek başa çıkıyorum	.60	.05	-.05	.52
17. Sıklıkla değerlerim ve yaşam amaçlarım hakkında düşünür ve aralarında mantıksal tutarlılık olup olmadığını gözden geçiririm.	.48	-.16	.03	.36
18. Bana anlamlı gelen değerleri geliştirmek için kitap okuyarak ya da başkalarıyla konuşarak çok zaman harcarım.	.35	-.07	-.10	.31
Norm Yönelimli				
19. Yetiştirildiğim değerleri otomatik olarak kabul eder ve takip ederim	-.04	.58	-.02	.46
20. Bence sabit inançları kabul etmek açık görüşlü olmaktan daha iyidir.	-.07	.56	.15	.58
21. Bence belirli değerlere sahip olmak alternatif değerleri düşünmekten daha iyi.	-.04	.67	.19	.69
22. Geleceğim hakkında bir karar vereceğim zaman otomatik olarak yakın arkadaşlarım ya da akrabalarımın benden ne beklediklerini göz önünde bulundururum	.00	.66	.06	.60
23. Sosyal norm ve standartlara bağlı olacağım durumlar ile ilgilenmeyi tercih ederim	-.05	.61	-.06	.46
24. Her zaman neye inanacağım ve inanmayacağımı bildim; hiçbir zaman inançlarım hakkında gerçekten şüpheye düşmedim	-.08	.41	-.31	.27
25. Hayatımda ne yapmak istediğimi hiç sorgulamam çünkü benim için önemli olan insanların benden beklentilerini takip etme eğilimindeyimdir.	-.12	.54	.22	.53
26. Diğerlerinin söylediği bir şey kişisel değer ve inançlarıma karşı olduğunda otomatik olarak onların söylediklerini önemsizleştiririm	.25	.34	.26	.34
27. Ailem ve dostlarımın benim için belirlediği amaçları başarmak için çabalarım.	-.07	.63	.07	.59
Özdeğer	5.03	3.14	2.18	
Açıklanan varyans	18.66	11.64	8.10	
Açıklanan toplam varyans	18.66	30.30	38.41	

AFA: Açımlayıcı faktör analizi, DFÖ: Doğrulayıcı faktör analizi

Üç kimlik stiline birbiriyle ne yönde ilişkide oldukları Tablo 2'de gösterilmiştir. Kaçınma yönelimli kimlik stili bilgi yönelimli kimlik stile ($r = -.27, p < .01$) ile negatif yönde ilişkilirken, norm yönelimli kimlik stiliyle ($r = .29, p < .01$) pozitif yönde ilişkilidir. Bilgi yönelimli kimlik stili ile norm yönelimli kimlik stili arasında ($r = -.11, p > .05$), ise anlamlı bir ilişki bulunmamıştır.

Tablo 2. Kimlik Stilleri Arasındaki Korelasyon Katsayıları

	Kaçınma Yönelimli	Bilgi Yönelimli	Norm Yönelimli
Kaçınma Yönelimli	1	-.27**	.29**
Bilgi Yönelimli	-	1	-.11
Norm Yönelimli			1

* $p < .05$, ** $p < .01$

3. 5. Ölçüt Geçerliliği

KSÖ-5'in ölçüt geçerliliğini incelemek amacıyla kimlik gelişim boyutları ile ilişkisine bakılmıştır. Tablo 3'teki sonuçlara bakıldığında kaçınma yönelimli kimlik stiline ($r = .40, p < .01$) bağlanmanın yeniden düşünülmesi ile pozitif yönde ilişkili olduğu görülmektedir. Bilgi yönelimli kimlik stiline ise bağlanma yapma ($r = .23, p < .01$) ve derinlemesine keşif ($r = .30, p < .01$) ile pozitif yönde ilişkili olduğu bulunmuştur. Son olarak norm yönelimli kimlik stiline beklenilenin aksine bağlanmanın yeniden düşünülmesi ($r = .34, p < .01$) ile pozitif yönde ilişkili olduğu saptanmıştır.

Tablo 3. Kimlik Stilleri ile Kimlik Gelişim Boyutları Arasındaki Korelasyon Katsayıları

	Bağlanma Yapma	Derinlemesine Keşif	Bağlanmanın Yeniden Düşünülmesi
Kaçınma Yönelimli	-.06	-.02	.40**
Bilgi Yönelimli	.23**	.30**	-.12
Norm Yönelimli	.09	.08	.34**

3. 6. Güvenirlik

KSÖ-5'in güvenilirliğini belirlemek amacıyla içtutarlılık katsayısı hesaplanmıştır. Ayrıca paralel test güvenilirliği incelenmiştir. Ölçme aracının Cronbach alfa içtutarlılık katsayılarına bakıldığında kaçınma yönelimli kimlik stili için .74, bilgi yönelimli kimlik stili için .79 ve son olarak da norm yönelimli kimlik stili için .73 olarak hesaplanmıştır. Paralel test güvenilirliği için KSÖ-5'in KSÖ-3 ile ilişkisine bakılmıştır. Tablo 4'teki sonuçlara bakıldığında KSÖ-5 kaçınma yöneliminin KSÖ-3 kaçınma yönelimi ($r = .55, p < .01$) pozitif yönde ilişkili olduğu, KSÖ-5 bilgi yöneliminin KSÖ-3 bilgi yönelimi ($r = .30, p < .01$) ile pozitif yönde ilişkili olduğu ve son olarak da KSÖ-5 norm yöneliminin KSÖ-3 norm yönelimi ($r = .39, p < .01$) ile pozitif yönde ilişkili olduğu saptanmıştır.

Tablo 4. KSÖ-5 ile KSÖ-3 Arasındaki Korelasyon Katsayıları

	KSÖ-1Kaçınma Yönelimli	KSÖ-1Bilgi Yönelimli	KSÖ-1Norm Yönelimli
KSÖ-5Kaçınma Yönelimli	.55**	-.17	.11
KSÖ-5Bilgi Yönelimli		.30**	.04
KSÖ-5Norm Yönelimli			.39**

* $p < .05$, ** $p < .01$

4. TARTIŞMA

Bu çalışmada Berzonsky ve arkadaşlarının (1989) geliştirdiği ve süreçte Berzonsky tarafından (1992a; 1992b) iki kez revize edildikten sonra yine Berzonsky ve arkadaşları (2013) tarafından son şekli verilen Kimlik Stilleri Ölçeği-5' in geçerlik ve güvenilirlik çalışmaları ölçüt alınarak ölçek Türkçeye uyarlanmıştır. Ölçeğin faktör yapısını belirlemek için açımlayıcı ve doğrulayıcı faktör analizi esas alınmıştır. Açımlayıcı faktör analizi sonuçları, özdeğeri 1'den yüksek olan üç faktör olduğunu göstermektedir. Yapılan analizde kaçınma yönelimli kimlik stilinde yer alan 6. madde ile norm yönelimli kimlik stili boyutundaki 26. maddenin kendi faktörleri dışında yer alan diğer iki faktörde de yüksek madde yüküne sahip olduğu görülmüş; ancak doğrulayıcı faktör analizinde bu maddelerde bir problem görülmediği için maddeler ölçekten çıkarılmamıştır. Bunların yanı sıra elde edilen doğrulayıcı faktör analizi sonuçlarının, mevcut faktör yapısı ile özdeş olduğu saptanmıştır.

KSÖ-5'in güvenilirlik çalışması için ölçeğin iç tutarlılık katsayılarına ve KSÖ-3 kullanılarak paralel test güvenirlğine bakılmış; bu çalışma ile ölçeğin iç tutarlılığının ve paralel test kararlılığının yeterli düzeyde olduğu saptanmıştır. Bu çalışmadan hareketle ölçeğin Türkçe formunun da güvenilir olduğu sonucuna varılmaktadır.

Çalışmada bulgular, kaçınma yönelimli kimlik stilinin bilgi yönelimli kimlik stili ile negatif yönde, norm yönelimli kimlik stiliyle pozitif yönde ilişkili olduğunu göstermektedir. Bilgi yönelimli kimlik stili ile norm yönelimli kimlik stili arasında ise anlamlı bir ilişki görülmemektedir. Bu bulguların orijinal ölçek çalışmasıyla da tutarlılık gösterdiği söylenebilirken stiller arası ilişkilerin bekleneni anlamlı düzeyde yansıttığı görülmektedir.

Ölçüt geçerlilik çalışmasında ölçeğin kimlik gelişim boyutları ile ilişkisi incelenmiştir. Bu çalışma, kaçınma yönelimli kimlik stilinin bağlanmanın yeniden düşünülmesi boyutu ile bilgi yönelimli kimlik stilinin ise bağlanma yapma ve derinlemesine keşif ile pozitif yönde olan ilişkisini ortaya koymaktadır. Bu ilişkilerin yanında analiz çalışması, beklenmedik biçimde norm yönelimli kimlik stilinin bağlanmanın yeniden düşünülmesi ile pozitif yönde ilişkili olduğunu göstermektedir. Uyarlama çalışmasında kimlik gelişim boyutları ile kimlik stilleri arasında saptanan bu pozitif yönlü ilişkilerin, Berzonsky ve arkadaşlarının ölçek geliştirilme çalışmasında (2013) bulgularan ilişkiler ile örtüştüğü görülmektedir. Nitekim orijinal çalışmada bilgi yönelimli kimlik stilinin başarılı ve moratoryum kimlik statüleriyle, kaçınma yönelimli kimlik stilinin ise dağınık kimlik statüsüyle pozitif yönde olan ilişkisi, bu çalışma ile orijinal ölçek çalışması arasındaki tutarlılığı göstermektedir.

Üç sürece odaklanılarak önerilen Kimlik Gelişim boyutlarından bağlanma yapma, farklı gelişim alanlarına dönük seçimlerin sabitleştirilmesi; ikinci süreç olan derinlemesine keşif ise bireylerin kendi bağlanmalarına ilişkin etkin bir şekilde düşünmesi, bağlanmalarına dönük bilgileri araştırarak bunları toplayıp birleştirmeye çalışması ve bağlanmaları ile ilgili olarak diğer bireylerle konuşması ile açıklanmaktadır (Crocetti ve ark., 2008). Bu bağlam göz önüne alındığında kendi hakkında sürekli düşünerek, benliği ile ilişkili bilgileri etkin bir şekilde araştırma ve değerlendirme eğiliminde olan bilgi yönelimli kimliğin her iki boyutla da pozitif yönde ilişkisinin olması tutarlılık içinde gözükmektedir. Bilgi yönelimli bireyler, kendileri ile ilgili bilgilerin farkındalığına varmak ve bu bilgileri öğrenmek için çaba harcamakta, araştırır ve sorgulular bir birey niteliği göstermektedirler. Yapılan sorgulamalar ve değişime açıklık, bu bireylerin benliklerini yapılandırmak için zihinsel bir çaba harcadıklarını göstermektedir. Bu eğilimlerin de yine her iki gelişim boyutuyla örtüştüğü görülmektedir. Orijinal ölçek çalışmasında ise Berzonsky' nin (2013) bulguları, bilgi yönelimli kimlik stilinin başarılı ve moratoryum kimlik statüleriyle pozitif yönlü ilişkisini ortaya koymaktadır. Her iki kimlik statüsü de etkin bir şekilde bireylerin zihinsel bir çaba harcayarak olası seçenekleri araştırması yönüyle bağlanma yapma ve derinlemesine keşif boyutları ile tutarlılık göstermekte dolayısıyla bu çalışmanın bulgularını anlamlı kılmaktadır.

Kaçınma yönelimli kimlik stiline sahip bireyler, kararlarını erteleme eğilimi gösterirken bu süreç uzun bir zaman dilimini kapsadığında bireylerin davranışlarının sosyal, bilişsel ve fiziksel talepler tarafından etkilendiği görülmektedir. Bu örüntü de bireylerin yaşanan duruma özgü olarak kendi benliklerinde özel ayarlamalara gitmelerine neden olmaktadır. Ayarlamalar, süreklilik içeren

uzun soluklu düzenlemeler yerine kısa vadeli ve kalıcı olmaktan uzak düzenlemeler olarak işlemektedir. Kaçınma yönelimli kimlik stiline kimlik gelişim boyutlarından bağlanmanın yeniden düşünülmesi ile pozitif yönlü ilişkisini bu bağlam ile açıklamak işlevsel gözükmektedir. Nitekim bağlanmanın yeniden düşünülmesi süreci; bireylerin kendi bağlanmalarını diğer seçeneklerle karşılaştırarak yeniden gözden geçirmelerini ve bu gözden geçirme sürecinde de bu amaç doğrultusunda araştırma yapmalarını içermektedir. Var olan bağlanmalar, bireyleri tatmin etmemekte, onlara yeterli gelmemektedir. Bağlanmanın yeniden gözden geçirilmesinde bireylerin uzun ve kalıcı süreli bağlanmalar yerine yeni örüntüler araması ve kendilerine özgü ayarlamalara gitmesi, çalışma bulgularında olduğu gibi bu bireyleri kaçınma yönelimli kimlik stiline yaklaştırmaktadır. Ölçek geliştirme çalışmasında ise bulgular (2013), kaçınma yönelimli kimlik stiline günlük kimlik statüsüyle pozitif yönde işlediğini göstermektedir. Günlük kimlik statüsünde yer alan bireylerin en önemli ayırt edici noktaları, geçici araştırmalarda bulunmalarıdır ve bu araştırmalardan herhangi birinin içselleştirilmesi söz konusu olmamaktadır. Bu örüntü bağlanmanın yeniden düşünülmesi boyutu ile de tutarlılık göstermekte ve bu çalışmanın bulgularını desteklemektedir.

Yaşam sürecinde bireylerin kendi kimlikleri ile ilgilenmeleri, karşılıklarına çıkan sorunlara dair çözüm üretebilmeleri ve bireylerin bu sorunlarla ilgili aldıkları kararlar; onların bireysel bağlamda farklı çözüm stratejilerini kullandıklarını göstermektedir. Birçok kez revizyona uğradıktan sonra son şeklini alan KSÖ-5, bireylerin izledikleri bu farklı stratejilerin dinamiğini araştırmak adına yaşam kararları, hedefler, inançlar, değerler ve kişisel problemler gibi bireysel örüntülerden yola çıkılarak hazırlanan ve sosyal-bilişsel süreçlere atıfta bulunularak geliştirilen bir ölçek olma özelliği göstermektedir. İnsanların bireysel özelliklerinden yola çıkılarak uluslararası bağlamda kullanılabilirliği öngörülen bu ölçeğin Türkçeye kazandırılmasının yanında bu çalışmanın en önemli özelliği, orijinal ölçek çalışmasında kullanılan kimlik statüleriyle güçlü korelasyonlara sahip olan Kimlik Gelişim boyutlarının işe koşularak ölçeğin geçerliliğinin saptanmasıdır. Daha önce yapılan çalışmalar (Morsünbül ve Uçar, 2017) da kimlik statüleri ile bu boyutların güçlü bir ilişki içinde olduğunu göstermektedir. Puanlamanın güvenilir ve ölçeğin kısa olması, KSÖ-5'in kullanılabilirliğini artırmaktadır. Bu bağlamda uyarlanan ölçeğin kimlik stilleri ile ilgili çalışmalarda rahatlıkla kullanılacağı öngörülmektedir.

Kaynakça

- Adams, G. R., & Marshall, S. K. (1996). A Developmental Social Psychology of Identity: Understanding the Person-in-Context. *Journal of Adolescence*, 19(5), 429-442.
- Arnett, J. J. (2000). Emerging Adulthood: A Theory of Development from the Late Teens Through the Twenties. *American Psychologist*, 55(5), 469.
- Berzonsky, M. D. (1989). Identity Style: Conceptualization and Measurement. *Journal of Adolescent Research*, 4, 268-282. doi:10.1177/074355488943002
- Berzonsky, M. D. (1992a). Identity Style and Coping Strategies. *Journal of Personality*, 60(4), 771-788.
- Berzonsky, M. D. (1992b). Identity Style Inventory (ISI-3): Revised Version. Unpublished Measure, Department of Psychology, State University of New York, Cortland, NY.
- Berzonsky, M. D. (1999). Identity Styles and Hypothesis-Testing Strategies. *The Journal of Social Psychology*, 139(6), 784-789.
- Berzonsky, M. D. (2004). Identity Processing Style, Self-construction, and Personal Epistemic Assumptions: A Social-cognitive Perspective. *European Journal of Developmental Psychology*, 1(4), 303-315.
- Berzonsky, M. D. (2007). Identity Style, Cognitive Processing and Identity Formation. In 14th Annual Meetings of the Society for Research on Identity Formation, Washington, DC.
- Berzonsky, M. D. (2008). Identity Formation: The Role of Identity Processing Style and Cognitive Processes. *Personality and Individual Differences*, 44(3), 645-655.

- Berzonsky, M. D. (2011). A Social-Cognitive Perspective on Identity Construction. In Handbook of Identity Theory and Research (pp. 55-76). Springer, New York, NY.
- Berzonsky, M. D., Soenens, B., Luyckx, K., Smits, I., Papini, D. R., & Goossens, L. (2013). Development and Validation of the Revised Identity Style Inventory (ISI-5): Factor Structure, Reliability and Validity. *Psychological Assessment*, 25(3), 893.
- Crocetti, E., Rubini, M., & Meeus, W. (2008). Capturing the Dynamics of Identity Formation in Various Ethnic Groups: Development and Validation of a Three-Dimensional Model. *Journal of Adolescence*, 31(2), 207-222.
- Crocetti, E., Rubini, M., Luyckx, K., & Meeus, W. (2008). Identity Formation in Early and Middle Adolescents from Various Ethnic Groups: From Three Dimensions to Five Statuses. *Journal of Youth and Adolescence*, 37(8), 983-996.
- Çokluk, Ö., Şekercioğlu, G., & Büyüköztürk, Ş. (2010). Sosyal Bilimler İçin Çok Değişkenli İstatistik. Pegem Akademi.
- Derelioglu, Y., & Demir, İ. (2007). Kimlik Stili Envanteri (Gözden geçirilmiş formu): Türkçe Geçerlik ve Güvenirlilik Çalışması. VI. Türk-Alman Psikiyatri Kongresi, 12-15.
- Erikson, E. H. (1968). *Identity: Youth and Crisis*. New York: W.W. Norton & Company.
- Kalaycı, Ş., Albayrak, A., Küçüksille, E., Ak, B., Karaatlı, M., Keskin, H. Ü., & Sungur, O. (2005). SPSS Uygulamalı Çok Değişkenli İstatistik Teknikleri. Asil Yayın.
- Kline, R. B. (2005). *Principles and practice of structural equation modeling*. N.Y: Guilford Press.
- Luyckx, K., Schwartz, S. J., Berzonsky, M. D., Soenens, B., Vansteenkiste, M., Smits, I., & Goossens, L. (2008). Capturing Ruminative Exploration: Extending the Four-Dimensional Model of Identity Formation in Late Adolescence. *Journal of Research in Personality*, 42(1), 58-82.
- Marcia, J. E. (1980). Identity in Adolescence. *Handbook of Adolescent Psychology*, 9(11), 159-187.
- Morsünbül, Ü., & Çok, F. (2014). The Adaptation of the Dimensions of Identity Development Scale into Turkish. *Düşünen Adam The Journal of Psychiatry and Neurological Sciences* (27), 6-14.
- Morsünbül, Ü., & Çok, F. (2013). Kimlik Gelişiminde Yeni Bir Boyut: Seçeneklerin Saplantılı Araştırılması. *Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi*, 4(40).
- Morsünbül, Ü., & Uçar, E. (2017). Kimlik Stilleri, Süreçleri ve Statülerinin Kimlik İşlevleri ile İlişkileri. *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 13(1), 25-35.
- Serafini, T. E., & Adams, G. R. (2002). Functions of Identity: Scale Construction and Validation. *Identity: An International Journal of Theory and Research*, 2(4), 361-389.
- Singelis, T. M. (1994). The Measurement of Independent and Interdependent Self-construals. *Personality and Social Psychology Bulletin*, 20(5), 580-591.
- Waterman, A. S. (1992). Identity as an aspect of Optimal Psychological Functioning. G.R. Adams & R.M. Montemayor (Ed.), *Adolescent Identity Formation*. Newbury Park Sage Pub, s.51-72.

Extended English Summary

Aim: According to Erikson (1968) identity formation as main developmental task in adolescence has important function to reach integrated sense of self. On the other hand, Arnett (2000) proposed emerging adulthood period based on economic, demographic and cultural characteristics is crucial for identity formation. Several models (Identity Statuses Model, Functions of Identity Model, and Identity Processes Model) have been proposed in order to explain main characteristics of identity development. One of them is Berzonsky's Identity Styles Model which focuses on social-cognitive processes.

According to Berzonsky (1992) individuals use different solution strategies in order to solve problems in which they encountered their lives and deal with identity issues. Berzonsky (2007), apart from other approaches, explains the concept of identity with different cognitive strategies

which people use to deal with identity conflicts and identity styles that formed by these cognitive strategies. Based on different cognitive strategies Berzonsky (1990, 2004) proposed three different identity styles. First of them is informational oriented identity style that reflects individuals actively seek out and evaluate self-relevant information. Norm oriented identity style indicates that individuals adhere to standards of family, social groups or significant others in case of self-relevant issues. Finally, the last one is diffuse-avoidant oriented identity style that shows individuals tend to avoid personal conflicts and identity-relevant problems (Berzonsky, 1992, 1999; Morsünbül and Çok, 2013).

Berzonsky (1989) developed original Identity Style Inventory (ISI-1) in order to determine identity styles. Then, Identity Style Inventory has been revised four times. The last version of Identity Style Inventory (ISI-5) measures identity styles specifically focusing on life decisions, aims, believes, values and personal problems more than previous Identity Style Inventories. The first adaptation of Identity Style Inventory to Turkish was made by Deriliöglu and Demir (2007) by using Identity Style Inventory-3. After the adaptation study, although the inventory was revised, the last version was not adapted to Turkish. Thus, the aim of the present study is to adapt Identity Style Inventory-5 (Berzonsky et al., 2013) into Turkish. In light of the main aim, the study examined factor structure, convergent validity and reliability of Identity Style Inventory-5.

Method: Research group consisted of 143 female (69.4%) and 63 male (30.6%) university students who were studying at Aksaray University in the 2017-2018 academic year and they accepted to participate in the study as voluntary. In order to determine participant's age, gender and education level Personal Information Form was used. Identity Style Inventory-5 was used to measure participant's identity styles. The inventory developed by Berzonsky et al. (2013). The inventory is a 5-point likert type scale and consisting of 27 items and three dimensions. In order to determine parallel forms reliability Identity Style Inventory-3 was used. The inventory was developed by Berzonsky (1992) and adapted to Turkish by Dereliöglu and Demir (2007). The inventory is a 5-point likert type scale and consisting of 30 items and three dimensions. Utrecht-Management of Identity Commitments Scale was used in order to determine criterion validity. The scale was developed by Crocetti et al. (2008) and adapted to Turkish by Morsunbul et al. (2014). The scale is a 5-point likert type scale and consisting of 26 items and three dimensions.

SPSS and LISREL pocket programs were used to analyse the data. Descriptive statistics were used to determine participants' demographic characteristics. Exploratory and confirmatory factor analysis was carried out for construct validity. In order to determine parallel form reliability and criterion validity Pearson correlation analysis was used.

Results: According to exploratory factor analysis results, 3 factors which explained 38.41% of the variance in scores and eigenvalues above 1 were determined. Item loading values change between .34 and .76. Confirmatory factor analysis indicated that (χ^2/sd) was 2,08 and this value shows that proposed factor model was compatible with data. Good fit indexes (CFI .86 and RMSEA .07) revealed that 3 factors structure of scale was confirmed. Path coefficients in commitment factor change between .25 and .78. In order to determine criterion validity the relations between identity styles and identity dimensions were investigated. Results indicated that diffuse-avoidant identity style is positively related reconsideration of commitment. Informational oriented identity style is positively related to both commitment and in-depth exploration. Finally, norm oriented identity style unexpectedly is positively related to reconsideration of commitment. Cronbach's coefficients and parallel form reliability were conducted to determine reliability. Cronbach's alphas were .74 for diffuse-avoidant identity style, .79 for Informational oriented identity style, .73 for norm oriented identity style. Parallel form reliability analysis indicated that Identity Style Inventory-5 is positively associated with Identity Style Inventory-3.

Conclusion: As results, it can be said the Turkish version of Identity Style Inventory-5 is reliable and valid measurement tool in order to determine identity styles.